

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 23.07.2024

Sayı: 74

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor , Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 24-7-2024	Esas No: 2/2302

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
24 Temmuz 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
24 Temmuz 2024
No: 1463736

GENEL GEREKÇE

Çıraklık ve Staj Başlangıç Tarihinin Sigortalılık Başlangıç Tarihi Olarak Kabul Edilmemesi: Yıllardır Çözölemeyen Bir Sorun

Türkiye’de sosyal güvenlik sistemi, çalışanların emeklilik, sağlık ve diğer sosyal haklarını güvence altına almak amacıyla oluşturulmuştur. Ancak, bu sistemin bazı yapısal ve uygulamaya dayalı sorunları, çalışanların hak kaybına uğramasına neden olabilmektedir. Bu sorunlardan biri de çıraklık ve staj başlangıç tarihinin sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabul edilmemesidir. Yıllardır çözölemeyen bu sorun, özellikle genç çalışanlar arasında ciddi mağduriyetlere yol açmaktadır.

Sorunun Kökeni ve Mevzuat

Türkiye’de 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında sigortalılık başlangıcı, ilk defa prim ödenen tarih olarak kabul edilmektedir. Ancak, çıraklık ve staj dönemlerinde ödenen primler, emeklilik primi değil, iş kazası ve meslek hastalığı primi olarak değerlendirilmektedir. Bu durum, çıraklık veya staj döneminde çalışmaya başlayan kişilerin, sigorta başlangıç tarihlerinin bu dönemlerden sayılmamasına neden olmaktadır.

Çıraklık ve Stajyerlerin Durumu

Çıraklık ve staj döneminde çalışan gençler, meslek öğrenme ve iş deneyimi kazanma amacıyla iş gücüne katılmaktadırlar. Ancak bu süreçte ödenen primlerin emeklilik primi olarak sayılmaması, bu kişilerin sigortalılık başlangıç tarihlerinin gecikmesine yol açmaktadır. Bu da emeklilik yaşına geldiklerinde, gereken prim gün sayısını tamamlayamama veya daha geç emekli olma gibi sorunlara neden olmaktadır.

Mevcut Durumun Getirdiği Sorunlar

1. Hak Kaybı: Çıraklık ve staj döneminde çalışılan sürelerin sigorta başlangıcı olarak sayılmaması, çalışanların emeklilik haklarından mahrum kalmasına neden olmaktadır. Bu durum, özellikle uzun yıllar çalışan kişiler için ciddi bir hak kaybı anlamına gelmektedir.

2. Eşitsizlik: Aynı yaşta çalışma hayatına başlayan, ancak biri çıraklık veya staj yapmamış olan iki kişi arasında ciddi bir eşitsizlik ortaya çıkmaktadır. Çıraklık veya staj yapan kişi, aynı sürede daha az prim günü kazanmakta ve daha geç emekli olabilmektedir.

3. Motivasyon Eksikliği: Çıraklık ve staj dönemlerinin sigorta başlangıcı olarak kabul edilmemesi, gençlerin bu tür programlara katılma motivasyonunu düşürmektedir. Bu da mesleki eğitimin ve iş gücü niteliğinin azalmasına yol açabilmektedir.

Çıraklık ve staj başlangıç tarihinin sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabul edilmemesi, Türkiye’de sosyal güvenlik sisteminin önemli bir sorunu olarak varlığını sürdürmektedir. Genç çalışanların hak kayıplarının önlenmesi, sosyal güvenlik sisteminin adaletli ve kapsayıcı bir şekilde işlemesi açısından büyük önem taşımaktadır.

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda yapılacak değişikle bu sorunu giderebileceğimizi düşünmekteyiz.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerin çıraklık ve staj başlangıç tarihlerinin sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabul edilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 41 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve dördüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “ve (j)” ibaresi “,(j) ve (k)” şeklinde değiştirilmiştir.

“k) Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çıraklar, işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler ile meslekî ve teknik ortaöğretim ile yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler ile Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerin çıraklık ve staj süreleri,”

MADDE 2- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 98- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 41 inci maddenin birinci fıkrasının (k) bendinde sayılanlar için, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki çıraklık, staj ve eğitim süreleri, 3 ay içinde talepte bulunmaları ve geriye doğru borçlanmaları hâlinde, sigorta başlangıç tarihinin hesaplanmasında dikkate alınır.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.